

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Відділення інформаційних технологій
Циклова комісія *програмування та інформаційних дисциплін*

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виробничої роботи
20 . р.
Тарас САСОВСЬКИЙ

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

<i>Об'єктно-орієнтоване програмування</i>	
галузь знань	<i>12 Інформаційні технології</i>
спеціальність	<i>121 Інженерія програмного забезпечення</i>
освітня програма	<i>Інженерія програмного забезпечення</i>

Рівне – 2025 рік

Програма практики з ОБ'ЄКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПРОГРАМУВАННЯ розроблено на основі освітньо-професійної програми Інженерія програмного забезпечення для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня "Фаховий молодший бакалавр" галузі знань 12 Інформаційні технології, спеціальності 121 Інженерія програмного забезпечення, затвердженої Вченою радою НУБіП України протокол від 26.04.2022 №2

Розробники: Янок Назар Сергійович, спеціаліст, викладач програмування та інформаційних дисциплін;

Програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії програмування та інформаційних дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії програмування та інформаційних дисциплін

«29» серпня 2025 року _____ Павло СТРИК

Погоджено методичною радою ВСП «РФК НУБіП України»

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

29 серпня 2024 року

Голова _____ Людмила БАЛДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	12 Інформаційні технології
Спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	135
Кількість кредитів ECTS	4,5
Кількість змістових модулів	3
Мова викладання	українська
Форма підсумкового контролю	залік з практики
Показники навчальної практики для денної та заочної форм навчання	
Форма навчання	денна форма навчання
Рік підготовки	2025-2026
Семестр	6
Аудиторні години	54
Самостійна робота, год	81

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Предметом вивчення навчальної практики з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» використання знань щодо алгоритмів в їх практичній реалізації через програмування з акцентом на ефективність використання пам'яті та отримання впевнених навичок в читанні типового коду в середовищі C++.

Міждисциплінарні зв'язки: «Інформаційні технології», «Основи програмування та алгоритмічні мови».

Метою є підготовка студентів до професійно-орієнтованого розв'язування задач з програмування.

Основними **завданнями** навчальної практики з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» є виконання завдань з розробки програм у відповідності до інструкційних карток та варіанту засобами та інструментами C++ програмування на основі отриманих знань з навчального курсу. Виконується постановка та реалізація задач, формується електронний та паперовий звіт проходження навчальної практики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- принципи об'єктно-орієнтованого програмування.

вміти:

- застосовувати відповідні принципи та навички об'єктно-орієнтованого програмування за допомогою мови програмування C++ для роботи у різних, в тому числі професійно-орієнтованих, ситуаціях;
- складати програми для виконання математичних та інженерних розрахунків в професійно-орієнтованій сфері закладу;
- виконувати обґрунтування актуальності та ефективності реалізованих задач до поставленого завдання;
- розглядати етапи алгоритму виконання програми та її роботи з пам'яттю;
- виконувати постановку завдань, які виконує програма;
- кваліфіковано працювати в середовищі програмування C++, готуючи відповідну файлову архітектуру з його допомогою, оформляючиїх відповідно до поставлених вимог та формуючи на підставі виконаної роботи звітню документацію.

Після вивчення дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» у здобувачів освіти формуються такі **компетентності**:

Загальні (ЗК):

ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (ФК):

СК01. Здатність алгоритмічно та логічно мислити.

СК02. Здатність вдосконалювати знання і навички в галузі інформаційних технологій та усвідомлення важливості навчання протягом усього життя.

СК05. Здатність брати участь у визначенні та формулюванні вимог до програмного забезпечення.

СК09. Здатність вибирати та використовувати ефективні інструментальні засоби розробки програмного продукту.

Після вивчення дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» у здобувачів освіти очікуються такі **результати навчання (РН)**:

РН02. Систематизувати та узагальнювати інформацію про підходи, методи та засоби розробки супроводу програмного забезпечення.

РН03. Застосовувати спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері інженерії програмного забезпечення.

РН04. Використовувати знання математичних методів на рівні, необхідному для розв'язання типових задач програмної інженерії.

РН05. Розробляти та супроводжувати програмне забезпечення.

РН08. Аналізувати вимоги до програмного забезпечення.

РН14. Розуміти предметну область, застосовувати знання у професійній діяльності.

РН15. Аналізувати та узагальнювати необхідну інформацію з різних джерел та ресурсів для розв'язання професійних задач з урахуванням сучасних досягнень інформаційних технологій.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

3.1. Організаційна частина. мета та завдання навчальної практики

Вступ. Ознайомлення з робочою програмою практики. Інструктаж з техніки безпеки згідно з вимогами охорони праці. Підготовка робочого місця та обладнання. Вибір варіанту вхідних та вихідних даних для реалізації завдань інструкційних карток.

3.2. Здобуття поглиблених навичок об'єктно-орієнтованого програмування мовою С++

Огляд актуальності програм з предметної області та методи їх дослідження. Формалізація вхідних та вихідних даних та робота з пам'яттю програми за індивідуальним варіантом. Реалізація програмного рішення у відповідності до обраного варіанту. Аргументування обраної стратегії досягнення цілі вихідних даних у відповідності до поставленого завдання та варіанту.

3.3. Захист звітів

Опис результатів виконаних робіт. Демонстрація роботи програми та оформлення лістингу коду. Формування друкованого звіту згідно діючих інструкцій та вимог.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви тем практики	Кількість годин навчання		
		денна форма		
		всього	аудиторні	самостійне вивчення
Тема 1	Організаційна частина. мета та завдання навчальної практики	5	2	3
Тема 2	Здобуття поглиблених навичок об'єктно-орієнтованого програмування мовою С++. Виконання інструкційних карток проходження практики з документу «Інструкційні картки щодо проходження навчальної практики з ООП».	125	50	75
Тема 3	Захист звітів.	5	2	3
Всього годин		135	54	81

5. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

№ заняття	Тижні		Назва розділу, теми і зміст практики	К-сть год.		Місце та об'єкт проведення	Інструменти, матеріали, та обладнання	Організація форми робіт	Завдання на самостійне опрацювання	Примітка
	№	Дата		всього-го	аудиторних					
1.	1		Техніка безпеки. Мета та завдання навчальної практики. <i>Інструктаж з техніки безпеки згідно з вимогами охорони праці. Підготовка робочого місця та обладнання. Вибір варіанту вхідних та вихідних даних для реалізації завдань інструкційних карток.</i>	5	2	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
2	1		Здобуття поглиблених навичок об'єктно-орієнтованого програмування мовою C++ <i>Огляд актуальності програм з предметної області та методи їх дослідження. Формалізація вхідних та вихідних даних та робота з пам'яттю програми за індивідуальним варіантом.</i>	10	3	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
3	1		Основні поняття ООП. Налаштування MS Visual Studio. <i>Отримання навичок щодо роботи в середовищі розробки програмного забезпечення C++.</i>	10	3	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
4	1		Вимоги і рекомендації з написання коду. Постановка задачі та огляд базових вимог щодо програмування в об'єктно-орієнтованому середовищі; формування стилю програмування у студента.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
5	1		Стилі використання реєстрів. <i>Знайомство із способами</i>	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери	індивідуальна	оформити звіт-	

			<i>написання ідентифікаторів та рекомендаціями з їх застосування</i>				та програмне забезпечення		щоденник практики	
6	2		Антишаблони: «інверсія абстракції, «божественний об'єкт», «магічна кнопка», «магічні числа». Ознайомлення з антишаблонами в розробці програмних систем, типові антишаблони, типові випадки некоректних підходів до розробки.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
7	2		Принципи проектування «S.O.L.I.D.». Ознайомлення з принципом єдиності відповідальності принципом відкритості / закритості, принципом заміщення Лісков, принципом розділення інтерфейсу, принципом інверсії залежності.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
8	2		Базові типи даних. Функції вводу-виводу. Одержання практичних навичок у роботі з типами даних у мові C++; використання функцій стандартного вводу-виводу.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
9	2		Арифметичні операції й математичні функції в межах ООП. Здобуття практичних навичок у програмуванні алгебраїчних виразів і використанні функцій математичних бібліотек.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
10	2		Бітові операції. Одержання практичних навичок у роботі з побітовими логічними операціями й операціями зсуву.	15	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
11	3		Умовний оператор.	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проєктор, комп'ютери	індивідуальна	оформити звіт-	

			<i>Одержання практичних навичок у роботі з умовним оператором і розгалуженими алгоритмами.</i>				та програмне забезпечення		щоденник практики	
12	3		Оператори циклу. <i>Одержання практичних навичок у роботі з операторами циклу.</i>	10	5	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
13	3		<i>Реалізація програмного рішення у відповідності до обраного варіанту. Аргументування обраної стратегії досягнення цілі вихідних даних у відповідності до поставленого завдання та варіанту.</i>	10	4	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
14	3		Захист звітів. <i>Опис результатів виконаних робіт. Демонстрація роботи програми та оформлення лістингу коду. Формування друкованого звіту згідно діючих інструкцій та вимог.</i>	5	2	аудиторія КІЦ ВСП «РФК НУБіП України»	мультимедійний проектор, комп'ютери та програмне забезпечення	індивідуальна	оформити звіт-щоденник практики	
Всього				135	54					

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТАМ

Індивідуальні варіанти для інструкційних карток №6-10 розміщені в Додатку №1 документу «Інструкційні картки щодо проходження навчальної практики з ООП». Доступні варіанти: **1-30** для **чотирьох** практичних індивідуальних робіт. Інструкційні картки №1-6 мають типові завдання для усіх варіантів.

№ п/п	Вид завдання: виготовлення таблиць, плакатів, схем, рефератів; звіти про практику тощо.	Виконання завдання		Видача завдання	
		№ тижня	дата	№ тижня	дата
1	Інструкційна картка №1	1		1	
2	Інструкційна картка №2	1		1	
3	Інструкційна картка №3	2		1	
4	Інструкційна картка №4	2		1	
5	Інструкційна картка №5	2		1	
6	Інструкційна картка №6	3		1	
7	Інструкційна картка №7	3		1	
8	Інструкційна картка №8	3		1	
9	Інструкційна картка №9	3		1	
10	Інструкційна картка №10	3		1	

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

1. Звіт-щоденник з навчальної практики виконується самостійно кожним студентом у відповідності з графіком, який встановлюється викладачем. **Дата написання звіту** ставиться у лівому верхньому кутку над кожною новою темою.
2. Звіт має виконуватися державною (українською) мовою. Викладення повинно бути чітким, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовним.
3. **Робота має бути** надрукована на принтері через ПК з одного боку через 1,5 міжрядкового інтервалу з вирівнювання заголовків по центру, основного тексту – по ширині. Сторінки повинні мати поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Надрукований текст повинен бути чітким, чорного кольору. Щільність тексту – однакова по всій роботі.
4. Першою сторінкою роботи є **титульна сторінка**, яка оформлюється за зразком з додатку А.
5. Далі подається **зміст практики** із зазначенням сторінок. Зміст містить усі заголовки інструкційних карток, які є у роботі, починаючи з першої і закінчуючи висновками. Приблизний зміст наведений у додатку Б.
6. При необхідності у звіті вказується перелік скорочень та умовних позначень.
7. **Заголовки структурних частин звіту** (теми інструкційних карток) друкуються великими літерами. Крапка у кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом має дорівнювати 2 інтервалам основного тексту.
8. **Сторінки звіту мають бути пронумеровані** арабськими цифрами (у правому верхньому куті без тире, крапки та знака №). Нумерація має бути наскрізною від титульної до останньої сторінки, включаючи всі ілюстрації та додатки. На титульній сторінці номер не ставиться.

9. Усі **таблиці** з кожної теми, які подаються у звіті, повинні мати номер (наприклад, «Таблиця 1.2» – таблиця з першого розділу другої інструкційної картки) та назву з нового рядка.
10. **Графічні зображення** вставляються у текст звіту та нумеруються з назвою.
11. **Висновки** про проходження навчальної практики друкуються у кінці звіту-щоденника.
12. За висновками вказати перелік використаних **літературних джерел**.
13. Якщо є **додатки** до звіту-щоденника, то їх необхідно вставити у кінці. Додатки оформлюються як продовження звіту. Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери посередині рядка. Справа рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд – велика літера, що позначає його. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, І, Й, О, Ч, Ъ, наприклад: Додаток А, Додаток Б і т. д.

8. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ПРАКТИКИ

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з навчальної практики є:

- індивідуальне опитування;
- презентація змісту практики;
- захист звіту практики;
- залік з практики.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ:

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від **0** до **50 балів**:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **48-50 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **45-47 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **42-44 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **38-41 балів**;
- питання розкрито фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **34-37 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **30-33 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-30 бали**;
відсутність відповіді на питання – **0 балів**.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Зубенко В.В., Омельчук Л.Л. Програмування: навчальний посібник (гриф МОН України) / - К.: ВПЦ "Київський університет", 2011. - 623 с.
2. Бородкіна І.Л. Теорія алгоритмів. Навчальний посібник / І.Л. Бородкіна, Г.О. Бородкін. –К.: Вид-во "Центр навчальної літератури", 2019. –184с. 3.2.2
3. Клакович Л.М. Теорія алгоритмів /Л.М. Клакович, С.М. Левицька, О. М. Костів. – Львів: Вид-во Львів ун-ту, 2008. –154с.
4. Мелешко Є. В., Якименко М. С., Поліщук Л. І. Алгоритми та структури даних: Навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей денної та заочної форми навчання. Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф., 2019. 156 с.
5. Ришковець Ю. В. Алгоритмізація та програмування. Ч. 1 : навчальний посібник / Ю. В. Ришковець, В. А. Висоцька. – Львів : "Новий Світ-2000", 2020. – 337 с.
6. Alexandre Devert. Matplotlib Plotting Cookbook. – Packt Publishing, 2014. – 222.
7. Саволюк А. П. Основи алгоритмізації та програмування. Збірник завдань /А. П. Саволюк . –К.: «Основа», 2011. – 208 с.
8. Патерни проектування. REFACTORING GURU [Online] Available from: <https://refactoring.guru/uk/design-patterns>.
9. Alan Shalloway, James R. Trott. Design Patterns Explained: A New Perspective on Object-Oriented Design. Addison-Wesley, 2nd edition, 2004, 468p.
10. Bjarne Stroustrup. Programming: Principles and Practice Using C++ (2nd Edition) [Online] Available from:<https://dl.icdst.org/pdfs/files3/fef0590f02fa06bb42cba558fbc9e51c.pdf>.
11. C++ Standard Library including C++ 14 & C++ 17 [Online] Available from: <https://www.educative.io/courses/cpp-standard-library-including-cpp-14- and-cpp-17>.
12. Gerbert Schildt. C++: A Beginner's Guide. McGrawHil, 2012, 542 p.
13. Gerbert Schildt. Java: A Beginner's Guide. McGrawHil (Eighth Edition), 2018, 814 p.
14. Martin Fowler, Kent Beck, John Brant, William Opdyke, Don Roberts Refactoring: Improving the Design of Existing Code. Addison Wesley Professional, Second Edition, 2018, 448 p.
15. Martin Fowler. Inversion of Control Containers and the Dependency Injection pattern [Online] Available from: <https://www.martinfowler.com/articles/injection.html#FormsOfDependencyInjection>.
16. Martin Fowler. UML Distilled: A Brief Guide to the Standard Object Modeling Language, 3rd Edition, 2003, 208 p.
17. Microsoft. Creating and Managing Visual C++ Projects [Online] Available from: <https://msdn.microsoft.com/en-us/library/4457htyc.asp>.
18. Microsoft. Overview of Windows Programming in C++ [Online] Available from: <https://docs.microsoft.com/en-us/cpp/windows/>.
19. Working Draft, Standard for Programming Language C++. Document Number: N4910 Date: 2022-03-17 [Online] Available from: <https://github.com/cplusplus/draft/releases/tag/n4910>